

VIESĪTES AMATNIECĪBAS CENTRS

Muzejā "Sēlija" darbojas Viesītes Amatniecības centrs.

Vienā no Mazā Bāniša parka ēkām mājvietu atraduši rokdarbnieču biedrība "ZĪLE". Te skatāma izstāde – pārdošana. Tel.: +371 28713597

Tikšanās ar rokdarbniecēm trešdienās un sestdienās no 10⁰⁰ līdz 14⁰⁰.

Paula Stradiņa skolā skatāma rokdarbu izstāde un ir Rokdarbu klase nodarbībām.

Viesītes TIP

(Tūrisma informācijas punkts)

Sēlijas mājā atrodama informācija par Viesīti, Viesītes novadu un Sēlijas reģionu, kā arī par citiem novadiem un pilsētām Latvijā.

Lielākā daļa bukletu ir pieejami arī citās valodās.

Darba laiks: 0 – Se 10⁰⁰ – 17⁰⁰

Adrese: A. Brodeles iela 7, Viesīte

Tel: +371 28681126

Viesītes muzejs "Sēlija" ir vieta, kur atpūsties visai ģimenei un aplānot nākamo galamērķi! Gaidīsim ciemos!

Piedāvājam programmas:

- vārda diena vai dzimšanas diena muzejā,
- stunda muzejā skolēniem,
- kāzu programma.

Ekskursijas pa Viesīti un tās apkārtni:

1 stunda – 20.00 EUR;

2 stundas – 35.00 EUR;

3 stundas – 50.00 EUR.

Piedāvājam apskatīt muzeja pastāvīgās ekspozīcijas un izstādes.

Maksa par apmeklējumu (atsevišķi katrai nodaļai)

Mazā Bāniša komplekss,

Paula Stradiņa skola:

pieaugušajiem – 2.00 EUR;

skolēniem, studentiem, pensionāriem – 1.00 EUR;

ģimenes biļete (2+2) – 5.00 EUR;

Apmeklējot abas nodaļas Viesītē:

pieaugušajiem – 3.00 EUR;

skolēniem, studentiem, pensionāriem – 1.50 EUR.

M. Buclera fotogrāfijas kabinets:

Pieaugušajiem – 1.00 EUR,

skolēniem, studentiem, pensionāriem – 0.50 EUR.

Ģida pakalpojumi – 5.00 EUR.

Iespējams norēķināties tikai skaidrā naudā!

Ieeja brīva pirmsskolas vecuma bērniem, invalīdiem, muzeju darbiniekiem, Viesītes novada skolu klasēm.

MUZEJA APMEKLĒJUMA LAIKS

O, T, C, P, S 10⁰⁰ – 17⁰⁰

~~pusdienu pārtraukums 12⁰⁰ – 13⁰⁰~~

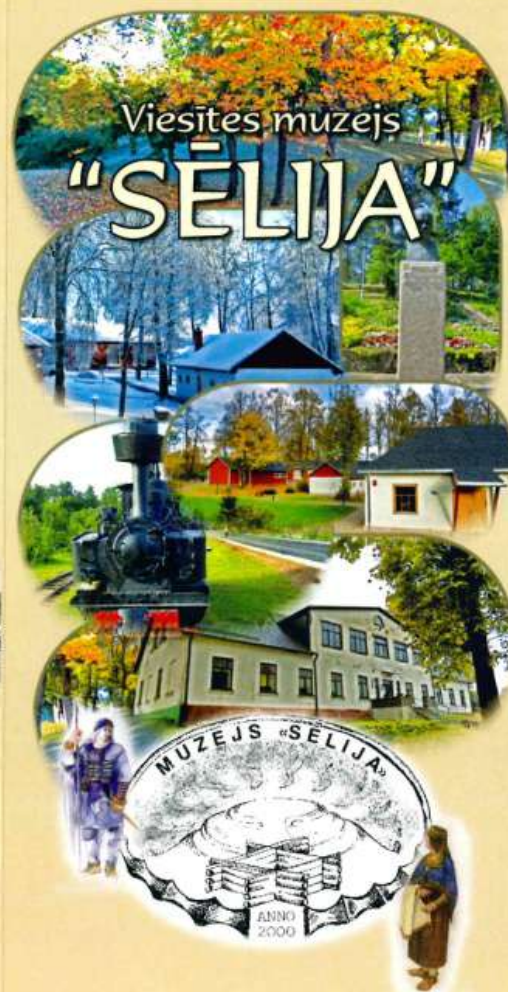
SVĒTDIENĀS, PIRMDIENĀS muzejs SLĒGTS

Ekskursiju pieteikšana un INFORMĀCIJA PAR MUZEJU

+371 29116334, +371 28681126, +371 27071996

viesitesmuzejsselija@inbox.lv

www.muzejsselija.lv

Viesītes muzeja "Sēlija" nodaļas:

MAZĀ BĀNĪŠA KOMPLEKSS

Viesītē, A. Brodeles ielā 7.

EKSPOZĪCIJAS:

- Ar Mazo Bānīti pa Sēliju
- Sēlijas māja - Augšzemes etnogrāfija, sēļi un Sēlija, Sēlijas daba
- Vasaras istaba Sēlijā (no 1. maija līdz 1. novembrim).

PAULA STRADIŅA SKOLA

(Viesītes novada kultūrvēsture)

Viesītē, Peldu ielā 2.

EKSPOZĪCIJAS UN IZSTĀDES

1.stāvs:

- Prof. Paula Stradiņa piemiņas ekspozīcija
- Prof. P. Stradiņa kabinets un Stradiņu viesistaba
- Amatniecības ekspozīcija un Rokdarbu klase
- Kamīnzāle - izstādes

2.stāvs:

- Vecā Stendera kabinets
- Kāpēča klase
- Literatūras klase
- Viesītes vidusskolas muzejs

Paula Stradiņa piemiņas ekspozīcija atrodas bijušajā Ekengrāves pagastskolā, kas celta 1880. gadā. Te nokristīts un pamatskolā mācījies profesors Pauls Stradiņš.

Viņa kabinetā skatāmi priekšmeti, kas liecina par Paulu Stradiņu kā izcilu personību, gara aristokrātu, vienkāršu un atsaucīgu cilvēku ar mīlestību sirdī pret saviem vecākiem un dzimto Viesīti. Šeit var iepazīties arī ar Viesītes novada medicīnas attīstības vēsturi.

Vasarā skolas dārzā izstaigāsim "Veselības pēdu".

MĀRTIŅA BUCLERA FOTOGRĀFIJAS KABINETS

Viesītes novadā, Lones pagasta pārvaldes ēkā skatāma Latvijas fotogrāfijas pamatlicēja Mārtiņa Buclera piemiņas ekspozīcija.

Muzejā glabājas gan senas vēsturiskas, gan mūsdienu fotogrāfijas un informācija par latviešu fotogrāfijas pamatlicēju M. Bucleru.

Skatāma arī novadpētnieka Gunāra Spīdaiņa personīgā kolekcija par Saukas pagastu. +371 26441743.

M. Buclera kabinets saglabā klasiskās fotogrāfijas tradīcijas līdzās digitālajai fotogrāfijai un popularizē M. Buclera atziņas par sava laika dokumentēšanu un iemūžināšanu.

MUZEJĀ, KAS NOSAUKTS SENO SĒĻU APDZĪVOTĀS TERITORIJAS SĒLIJAS VĀRDĀ UN ATRODAS SĒLIJAS VIDŪ:

- mēs izzinām, glabājam un popularizējam Viesītes novada un Sēlijas vērtības, stāstām par personībām, viņu devumu un atstāto mantojumu;
- aicinām novada ļaudis stingri stāvēt uz savas senās sēļu zemes par svētību Sēlijai, ar lepnumu apziņoties Sēlijas bagātības un skaistumu;
- mudinām un palīdzam cilvēkiem būt darbīgiem, uzņēmīgiem un aktīviem visa mūža garumā.

Šobrīd dzelzceļa kompleksa teritorijā darbojas:

Viesītes muzejs „Sēlija”, A. Brodeles iela 7
www.muzejsselija.lv,
+371 29116334

Muzejā apskatāmā tvaika lokomotive ML – 635; ražota 1918. gadā firma Schwarzkopff. 1923. gadā to iekļāva Latvijas dzelzceļu inventārā. Apskatāms dienesta vagonš Nr. 3637, kas izgatavots 1916.gadā, slēgtais kravas vagonš, platforma kokmateriālu pārvadāšanai, trullis, drezīna, kā arī ekspozīcija par Augšzemes dzelzceļu.

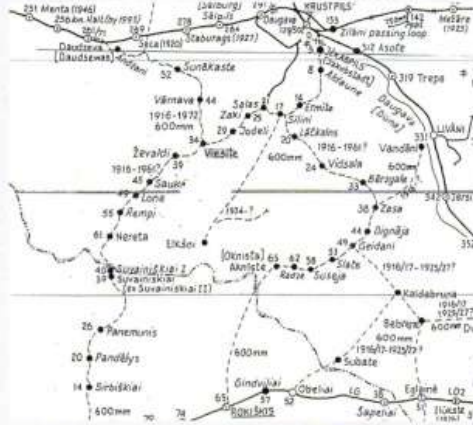
A. Brodeles iela 7 *Rokdarbu darbnīca*.
Viesītes amatniecības un mākslas centrs
Viesītes muzejā “Sēlija”, A. Brodeles iela 7

Viesītes „Zaļais tirgus”
P. Stradiņa iela, www.viesite.lv,
+371 29116334

Na Augšzemes šaursliežu dzelzceļa vēstures

Viesītes dzelzceļa tīkls sāka veidoties 1915. gadā, kad vācu militārās iestādes kravu pārvadāšanai uzsāka šaursliežu dzelzceļa būvniecību Augšzemē. Tika izmantots Vācijā konstruēts saliekams kara lauku dzelzceļš ar 600 mm sliežu platumu.

1916. gadā Viesītes dzelzceļa tīkls sasniedz 114 km kopgarumu. Pēc Pirmā pasaules kara vilcienu kustība notiek divās līnijās: Nereta – Āži (Viesīte) – Silīnī – Jēkabpils; Āži (Viesīte) – Daudzeva 1919. gadā darbu sāk Latvijas Dzelzceļu virsvalde, kas pārņem savā pakļautībā visus Latvijas dzelzceļu tīklus. 1923. gadā atklāj Silīnu – Aknīstes dzelzceļa līniju. 1927. gada 24. septembrī notiek Viesītes jaunā depo iesvētīšana. 1933. gada 15. martā atklāj Silīnu – Elkšņu līniju, kura kalpo vienīgi meža materiālu izvešanai. 1972. gada 31. augustā – Viesītes Bāniša pēdējais reiss.

Mazā Bānīša pēdas Viesītē

Bijušie sliežu ceļi,
tagad ielas Viesītē.

Kādreizējais dzelzceļa līnijas
sazarojums P. Stradiņa ielā:
Viesīte – Daudzeva (pa kreisi),
Viesīte – Jēkabpils (pa labi).

Bijusi dzelzceļnieku ambulānce
(1927. – 1972.), kas pārvesta no Zilāniem
1927.gadā, tagad dzīvojamā ēka.

Bijusi Viesītes stacija (1949. - 1972.),
ceĶa pēc Otrā pasaules kara,
tagad dzīvojamā ēka.

Ēka, kur atradās stacijas
bufete "ZaĶā varde".

Vienīgais Latvijā saglabātais šaursliežu
dzelzceĶa posms
ar ūdensstūķni bijuĶā
Viesītes stacijas iaukuma
malā. P. Stradiņa ielas
asfalta sedz vēl
 vairākus sliežu ceĶus, kas
 atradās iepretim stacijai.

**Šaursliežu dzelzceĶa mezgls Viesītē
pastāvēja no 1916. līdz 1972.gadam.
Šajā laikā dzelzceĶa transports bija
noteicoĶais Viesītes pilsētas un visa
AugĶzemes novada ekomiskajā attīstībā.
Ķodien vēstures mantojumu var iepazīt,
apmekĶojot Viesītes muzeju "SēĶija" vai
dodoties pārgājienu pa kādreizējiem
Mazā BānīĶa ceĶiem.**

"Mazā BānīĶa komplekĶs"

Viesītes muzeja „SēĶija” nodaĶa, A. Brodeles iela 7,
www.muzejsselija.lv, +371 29116334

Bijušais dzelzceĶa depo
kantoris, tagad SēĶijas
māja ar muzeja
ekĶspozīciju par SēĶijas
kultūrvēsturi (arheoloģiju,
etnogrāfiju, personībām,
ievērojamākajiem
notikumiem un dabas
bagātībām SēĶijā).

Ķeit atrodas arī Tūrisma informācijas punkts un kase.

Viesītes depo lokomotīvu
remontdarbnīca. Pirmā bijusi
koka ēka un pārvesta no
Zilāniem. UzĶelta 1927. gadā, drīz
nodegusi, pēc tam atjaunota
tāda, kā Ķobrīd. PleĶuĶes tapuĶas
pēckara periodā. Kopā ar vagonu
remontdarbnīcu iekĶauta
atĶsargājamo vaiĶts industriālo
pieminekĶu sarakĶā.

Viesītes šaursliežu dzelzceĶa
vagonu remontdarbnīcā
apsĶatāma muzeja ekĶspozīcija
"Ar Mazo Bānīti pa SēĶiju", kas
stāsta par šaursliežu dzelzceĶa
vēsturi SēĶijā.

KokapĶrādes darbnīca, ierīkota
bijušajā dzelzceĶnieku pirts ēkā.

Pagrabs (ēĶas pagrabs),
būvots dzelzceĶa ēĶu un smērvielu
glabāšanas vajadzībām.

EkĶspozīcija "Vasaras istaba SēĶijā",
ierīkorta dzelzceĶa garāĶas ēkā.
Ķeit (no 15.05. līdz 01.10.) apĶskatāmi seni
sadzīves priekĶmeti un darbarīki.

Rokdarbū darbnīca izveidota,
atjaunojot dzelzceĶa noliktavu.
Ķeit darbojas rokdarbnieĶu
biēdriĶa "Zile".

1.

Pastaiga pa Viesītes pilsētu

Viesīte kā apdzīvota vieta ar nosaukumu Eķengrāve, arī Āžu miests, veidojusies uz bijušās Eķengrāves muižas zemes, kas vēstures avotos minēta jau 16. gadsimta beigās. Pilsētas vēsturiskais centrs veidojies kā amatnieku un sīktirgotāju apmetne ap Āžu krogu. Viesīte ir viena no retajām pilsētām Latvijā, kas radusies pateicoties te izveidotajam šaursliežu dzelzceļam un depo. Pilsēta 1928. gadā ieguva pašpārvaldes tiesības, nosaukumu un ģerboni.

Pastaigu pa Viesītes pilsētu sāksim ar vienu no skaistākajiem kultūras namiem Zemgalē – **Viesītes kultūras pili (1)**, kas uzcelta 80. gados.

Āža skulptūra (2) atrodas Viesītes centrā un atgādina par pilsētas agrāko nosaukumu. Īpaši skaista tā ir nakts apgaismojumā, tādēļ šis objekts kļuvis par satikšanās vietu. Te var arī pievilināt sev veiksmi un laimi, bet kā, to uzzināsiet, atbraucot uz Viesīti! Iespējams, ejot garām **Zaļajam tirgum (3)**, varēs iegādāties kādu gardumu vai suvenīru. Turpinot ceļu uz Mazā Bāniša parku, P. Stradiņa ielas malā var apskatīt **unikālu sliežu posmu un ūdenspumpi (4)**. Stacijas laukumā tas ir saglabājies no Viesītes šaursliežu dzelzceļa darbības laikiem (1916-1972). Pēc sliežu aplūkošanas noteikti jādomā apskatīt pats Bānītis, kas atrodas **Mazā Bāniša parkā (5)**, kas ir viena no trīs muzeja „Sēlija” nodalījumi. Tajā ietilpst arī tūrisma informācijas punkts, Sēlijas māja un Amatniecības centrs.

Valeskalniņš (6) ir teikām apvīts dabas veidojums un vienīgais ģeoloģiskais piemineklis Viesītē. Valeskalniņa pakājē pie Viesītes vidusskolas atrodas prof. **Paula Stradiņa krūšutēls (7)**. Uz Valeskalniņa stalti siejas ev. lūt. **Viesītes Brīvības baznīca (8)**, arhitekta prof. Paula Kundziņa pēdējais dievnams Latvijā, uzcelts 1939. gadā. **Viesītes Brīvības piemineklis (9)** ir brīvības, neatkarības un piemiņas simbols 1919. gada Viesītes aizstāvju cīņai pret bermontiešiem, taču par pieminekli ir kāds interesants stāsts.

Pirms došanās uz Paula Stradiņa skolu un iepazīšanās ar izcilā kirurga dzīves un darba gaitām, var apskatīt viņam veltīto piemiņas plāksni pie **Paula Stradiņa tēva ceļtās mājas (10)**. Kāpēc šo māju tautā sauc par „desu māju” un kas šeit ir bijis agrāk?

10.

3.

11.

9.

13.

4.

8.

15.

Vairāk par izcilo latviešu ārstu – ķirurgu, onkologu, Medicīnas vēstures muzeja dibinātāju Rīgā, sabiedrisko darbinieku – prof. P. Stradiņu var uzzināt **Paula Stradiņa skolā (11)**, kur viņš nokristīts un kura ir bijusi viņa pirmā skola. Paula Stradiņa skolas dārzā vasarā var apskatīt Veselības pēdu, kā arī blakus esošo noslēpumiem bagāto Mazo ezeriņu.

Ja ir vēlme pabūt pie dabas mierā un klusumā, **Mīlestības saliņa (12)** būs istā vieta. Jau kopš seniem laikiem tā bijusi iecienīta mīlētāju tikšanās vieta, bet ne visi zina, kur te aug Mīlestības koki. **Aptieka (13)** Brīvības ielā 2 – viena no vecākajām aptiekām Latvijā. To dibinājis aptiekārs Kārlis Osterhofs 1884. gadā. Aptieka ēkā darbojas no uzbūvēšanas dienas līdz mūsdienām, tajā ir pat saglabātas dažas vecās aptiekas iekārtas. Turpat blakus, pilsētas vēsturiskajā centrā, atrodas **prof. P. Stradiņa dzimtās mājas vietas piemiņas akmens (14)**, atklāts 1978. gadā.

Turpinot iepazīt Viesītes pilsētas vēsturisko centru, noteikti jāapskata pilsētas vecāko ēku – **Āžu krogu (15)**, kas uzcelts ap 1840. gadu.

Lai nesteidzīgi turpinātu atpūtu ārpus Viesītes, lieliska iespēja, kur izbaudīt dabas skaistumu, ir **kempings „Pērļīte” (16)** pie gleznainā Viesītes ezera. „Pērļīte” piedāvā izklaides un atpūtas iespējas dažāda vecuma apmeklētājiem – gan naktsmiņnes, gan pirts īri, spēka un izturības trasi mazākiem piedzīvojumu meklētājiem vai pavadīt mierpilnu vakaru pie kamīna ziemas mājā. Vairāk informācijas www.perlite.lv

16.

Noderīga informācija:

Viesītes novada pašvaldība.

Brīvības iela 10, +371 65245179, www.viesite.lv

DUS SIA Astarte nafta,

Raiņa iela 60a, +371 65235244

Latvijas Pasts Viesītes nodala.

Smiļšu iela 31-44, +371 65245348

Bankomāts SEB, Smiļšu iela 2

Aptiekas: Mana aptieka, Brīvības iela 2 un

Pie dzimavām, Miera iela 1

Neatliekamā medicīniskā palīdzība

Viesītes veselības un sociālās aprūpes centrs,

Kārļa iela 5/7, +371 65237117, 113

Viesītes novada pašvaldības policija,

Smiļšu iela 2, +371 22023089

Viesītes TIP, A. Brodeles iela 7,

+371 28681126, tip@viesite.lv

Viesītes Muzejs „Sēlija”, +371 29116334

Mazā Bāniša parks – A. Brodeles iela 7

Paula Stradiņa skola – Peidu iela 2

Mārtiņa Buclera Fotografijas kabinets – Saukas pagasta

pārvalde

www.muzejsselija.lv; www.facebook.com/muzejsSeliija

viesitesmuzejsselija@inbox.lv

Muzejs atvērts apmeklētājiem

O, T, C, P, S – no 10.00 līdz 17.00

Amatniecības centrs atvērts

T, S – no 10.00 līdz 14.00

Izdēvējis: Viesītes muzeji „Sēlija”, Viesītes novada pašvaldība

Sagatavoja: Viesītes muzeji „Sēlija”

Foto: Viesītes muzeji „Sēlija” arhīva

Iespiests: AS Reklāmas un Zīmogu fabrika

5.

Viesos Viesītē

ledvesmojošu
un patīkamu atpūtu!